

Enligt sändlista

Förslag till Beslut om bildande av naturreservatet Södra Fingerboda i Nora kommun samt beslut om föreskrifter m.m.

Bildande av naturreservat

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen ett område bestående av delar av fastigheterna Södra Fingerboda 1:11, 4:6, S:1 (3), S:8 (3), S:9 (1-3) och S:10 (1 och 2) i Nora kommun som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som framgår av kartan i detta beslut och som slutligen märks ut i fält.

Naturreservatets namn ska vara Södra Fingerboda.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter samt att tillgodose behov av områden för friluftsliv.

Områdets naturskog, sandtallskog, vattendrag, raviner och andra ingående naturtyper liksom området orörda karaktär och dess biologiska mångfald ska bevaras och utvecklas.

Syftet ska uppnås genom förbud mot all form av exploatering som t.ex. skogsbruk med en förvaltningsinriktning där reservatet huvudsakligen lämnas åt fri utveckling.

Åtgärder kan komma att vidtas för att eliminera förekomsten av främmande träd och buskar och invasiva växt- eller djurarter.

Bränning liksom återställande av den naturgivna hydrologin kan komma ifråga i delar av området.

Naturvårdande röjning kan komma ifråga i lövrika ungskogsbestånd för att gynna lövträd och i unga barrskogsbestånd för att gynna tall i sandtallskogsmiljöer.

Borttagande av konkurrerande eller inväxande träd i anslutning till särskilt värdefulla trädindivider eller trädgrupper kan komma ifråga.

Stöd- eller återinplantering/utsättning eller sådd av skyddsvärda arter som t.ex. mosippa, ryl eller mellanlumner kan bli aktuellt.

Inom ramen för bevarandet av områdets naturmiljöer och biologiska mångfald kan lämpliga åtgärder vidtas för att underlätta för friluftslivet.

Föreskrifter för naturreservatet

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5§ andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att

1. utföra något slag av skogsavverkning eller skogsvårdsåtgärd såväl som att fälla enstaka träd eller buskar, samt att samla ihop, föra bort eller upparbeta döda stående eller liggande träd eller delar av träd,
2. så eller plantera träd, buskar eller andra växter,
3. borra, gräva, spränga, schakta, markbereda eller utföra annan mekanisk bearbetning av mark, block eller berg, eller bedriva täkt av något slag, utfylla, tippa, eller anordna upplag,
4. dika, rensa dike, kulvertera dike, dämna eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållanden,
5. anlägga väg, stig, led eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster,
6. uppföra eller upplåta mark för byggnad eller annan anläggning,
7. utöka befintlig byggnad eller anläggning,
8. dra fram ledning i mark, vatten eller luft, eller gräva ned befintlig luftledning,
9. kalka, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,
10. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
11. fiska eller vidtaga fiskevårdsåtgärder av något slag,
12. uppföra jakttorn, röja siktgator för jakt eller stödutfodra vilt.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

1. Utmärkning och underhåll av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Åtgärder i syfte att undvika eller begränsa och/eller förhindra angrepp av åttatandad granbarkborre eller annan skadegörare genom placering av fällor, utläggning av fångstvirke, fällning av angripna träd, rotkapning av vindfällda träd, och/eller barkning. Inga träd ska föras ut ur naturreservatet med undantag för eventuellt infört fångstvirke.
3. Uppsättning och underhåll av informationstavlor vid platser som markeras på beslutskarta.

4. Underhåll av markerade vägar och stigar enligt beslutskarta.
5. Avverkning eller på annat sätt borttagande av främmande träd och buskar såsom contortatall, lärkträd, ädelgran m.m. samt eliminering av invasiva arter som t.ex. blomsterlupin.
6. Røjning av ungskogsbestånd enligt beslutskarta för att gynna lövträd eller tallar.
7. Fällning, beskärning, randbarkning och/eller rotkapning av enstaka träd, eller grupper av träd angripna av åttatandad granbarkborre eller annan skadegörare, längs vägar, reservatsgränser och vid anläggningar för friluftslivet, för att undvika skador på människor eller egendom.
8. Røjning av ungskog, framför allt gran, i område enligt beslutskarta för att förstärka värden kopplat till sandtallskog. Røjda träd lämnas i reservatet.
9. Återkommande naturvårdsbränning enligt beslutskarta.
10. Stöd- eller återinplantering/utsättning eller sådd av skyddsvärda arter, t.ex. mosippa, ryl och mellanlumner och i samband med detta småskalig mekanisk markstörning för att skapa mineralblottor.
11. Igenläggning av diken.
12. Undersökning och dokumentation av djur-, växt- och svamparter samt mark- och vattenförhållanden.
13. Avverkning av konkurrerande träd i anslutning till vissa särskilt värdefulla trädindivider eller trädgrupper.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. om rätten att färdas och vistas samt om ordningen i övrigt i naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. borra, hacka, spränga, gräva, rista, måla eller på annat sätt skada berg, jordytan, sten eller block, eller att flytta eller bortföra sten eller block,
2. framföra motordrivet fordon annat än på vägar markerade på beslutskarta,
3. fälla, bortföra eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller om kullfallna träd och buskar,
4. skada vegetationen t.ex. genom att eller gräva upp växter såsom ris, gräs, örter, mossor eller lavar och svampar,
5. medvetet störa djurlivet,
6. utan Länsstyrelsens tillstånd sätta upp permanent tavla, skylt, affisch, eller därmed jämförlig anordning eller att snitsla spår,
7. utan Länsstyrelsens tillstånd utföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär markering, insamling, fångst eller annan påverkan på naturmiljön.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den **beslutsdatum**.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart även om de överklagas.

Undantag från föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 30 §§ miljöbalken

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som krävs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår ovan av föreskrifterna enligt 7 kap. 6 § miljöbalken,
- b) förvaltaren av naturreservatet att i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial samt annan dokumentation av växt- och djurliv, luft-, mark- och vattenförhållanden,
- c) rättighetshavare att uttransportera fälld älg, hjort, björn eller vildsvin med fordon som inte ger långsiktigt bestående skador på mark eller vegetation,
- d) rättighetshavare att utföra underhåll av befintliga jaktorn samt siktgator för jakt genom försiktig röjning,
- e) tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende att framföra motorfordon (insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen),
- f) Länsstyrelsens rovdjursförvaltare att framföra snöskoter för inventering m.m.
- g) bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov, dock ej fridlysta eller rödlistade arter,
- h) rättighetshavare att utföra normalt underhåll av befintlig väg omfattande hela vägområdet med tillhörande anläggningar i direkt anslutning till vägområdet i enlighet med nyttjanderätt som är gällande vid detta besluts ikraftträdande,
- i) rättighetshavare att utföra normalt underhåll av befintlig mark- eller luftledning i enlighet med ledningsrätt som är gällande vid detta besluts ikraftträdande.

Fastställande av skötselplan

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. beslutar Länsstyrelsen att fastställa den skötselplan för naturreservatet som framgår av bilaga 1.

Skälen för beslutet

De prioriterade bevarandevärdena i området är skogen som domineras av den prioriterade skogstypen sandbarrskog samt en bäckmiljö som rinner ut i det nationellt värdefulla vattnet Järleån och därmed stärker dess ekosystem.

Naturreservatet består i huvudsak av skogsmark, där huvuddelen av skogen är äldre. Förutom i nordväst där ett mindre skogbeklätt berg ingår så ligger reservatet på sedimentmarker. En bäck med dess biflöden har skurit sig ned i den lätteroderade marken och bildat ett litet ravinlandskap. Bäckens rinner till den närliggande Järleån som är ett nationellt värdefullt vatten. Ravinerna kännetecknas av att skogen i huvudsak är gammal och hyser mer död ved och en större trädslagsvariation än omgivande skogsmark. Gran är vanligaste trädslaget i

ravinerna men också tall, björk, asp, al, sälg, rönn och andra lövträd förekommer. Mikroklimatet är stabilt och fuktigt vilket är en viktig förutsättning för en artrik kryptogamflora. Här har också flera rödlistade och krävande arter av mossor och vedlevande svampar noterats. Bland dessa kan nämnas vedsäckmossa (VU), vedtrappmossa (NT), skogstrappmossa (NT), platt spretmossa (NT), stubbspretmossa, mörk husmossa, långfliksmossa, grön sköldmossa, ullticka (NT), brandticka, rävticka, kantarellmussling och vedticka.

Skogsmarken ovanför ravinkanterna i Södra Fingerboda består nästan uteslutande av sandbarrskog som har hög prioritet för formellt skydd. Stora delar av denna skog är gammal och hyser arter som kräver trädkontinuitet, kontinuitet av död ved samt stabila ljus- och fuktförhållanden. Här finns bland annat arter som mellanlumner (VU), knärot (VU), linnéa, grönpyrola, talticka (NT), fläckporing (VU), vintertagging (NT), lakritsmusseron (VU), svart taggsvamp (NT), orange taggsvamp (VU), motaggsvamp (NT), bronshjon och mindre mörghorre noterade. I rågången mellan reservatets västligaste delar och grannmarken finns också förekomst av mosippa (EN), en art som tidigare haft en mer utbredd förekomst på platsen.

Utvecklingsmarkerna i området består i huvudsak av lövrika ungskogar och självföryngrad sandbarrskog. Förutom att dessa områden har viktiga rumsliga placeringar som stärker områdets ekologiska funktion bedöms dessa områden också kunna hysa höga naturvärden inom relativt korta tidsperioder.

Förutom att reservatet hyser höga interna värden så har det också ett bra geografiskt läge ur ett ekologiskt perspektiv då området ligger i direkt anslutning till annan mark med höga naturvärden både norr- och söderut. Nämnade naturvärden ingår i sin tur i en av Länsstyrelsen utpekad skoglig värdestrakt för den regionala strategin för formellt skydd av skog.

De ovan beskrivna naturvärdena knutna till områdets livsmiljöer, naturliga dynamik samt mängden signalarter och rödlistade arter har endast begränsade möjligheter att finnas kvar under påverkan av traditionellt skogsbruk. Istället behöver delar av detta område utvecklas fritt medan andra delar bör skötas för att bevara en ljusöppen miljö med tunt humuslager och kontinuitet av gamla träd och död ved.

Länsstyrelsens bedömning

De särskilda naturvärden som framkommit om reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat.

Förutsättningarna för att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om förvaltningsinriktningen i detta beslut följs och skötselmålen uppfylls i enlighet med den för reservatet fastställda skötselplanen.

Beslutet följer Naturvårdsverkets riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och är i överensstämmelse med Sveriges internationella åtaganden om skydd av

den biologiska mångfalden samt de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen. Skyddet av Södra Fingerboda bidrar till miljömålen Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv samt Levande sjöar och vattendrag.

Naturreseptatet bidrar också till skyddet av ekosystem vars funktioner är viktiga för upprätthållande av de ekosystemtjänster vårt samhälle är beroende av.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen enligt den information Länsstyrelsen inhämtat från Bergsstaten.

Vid en avvägning, enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreseptatet innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreseptatet ska tillgodoseas.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmissiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Redogörelse för ärendet

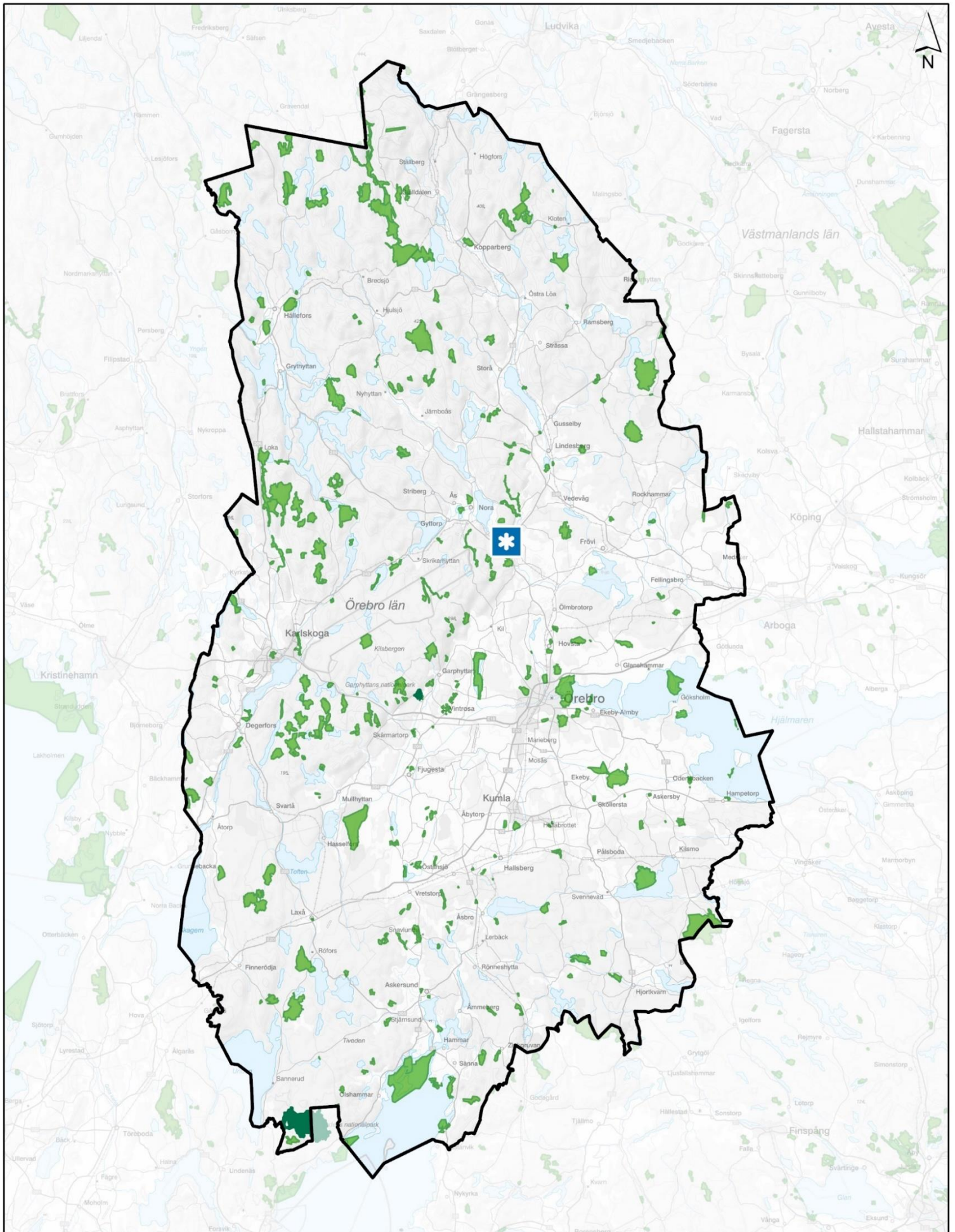
I april 2021 kontaktades Länsstyrelsen av Skogsstyrelsen gällande en avverkningsanmälan på fastigheterna Södra Fingerboda 1:11 och 1:13. Då Skogsstyrelsen bedömde att avverkningsanmälan och omgivande marker hyste höga naturvärden ställde Skogsstyrelsen frågan till Länsstyrelsen om detta var något som kunde prioriteras för formellt skydd. Länsstyrelsen upprättade kontakt med markägaren och lät därefter inventera naturvärdena på nämnda fastigheter samt ytterligare två intilliggande fastigheter ägda av samma markägare. Inventeringarna visade på höga naturvärden utspridda på flera fastigheter varvid dialog om formellt skydd mellan Länsstyrelsen och markägaren inleddes. Detta ledde till att parterna under våren 2022 enades om ett reservatsförslag för delar av området och ett naturvårdsavtal för resterade del. Under hösten 2022 värderades området för formellt skydd och följande år träffades överenskommelse om intrångsersättning.

Ärendet har varit föremål för remissbehandling. Sakägare och övriga remissinstanser har beretts möjlighet att yttra sig över förslag till beslut.

Samråd har skett med Nora kommun. **Ärendet är nu i remisskedet.**

Uppgifter om naturreservatet

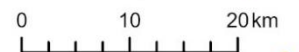
Namn:	Södra Fingerboda
NVR-id:	2057981
Kommun:	Nora
Lägesbeskrivning:	6 km sydost om Nora
IUCN-kategori:	1a, strikt naturreservat
Fastigheter:	del av Södra Fingerboda 1:11, 4:6, S:1 (3), S:8 (3), S:9 (1-3) och S:10 (1-2)
Markägare:	Enskild
Rättigheter:	Jakt, väg, bäck, ledning angränsar området i väster
Areal:	56 hektar, varav 54 ha produktiv skogsmark
Naturtyper:	54 ha, skogsmark, 2 ha annan mark
Förvaltare av reservatet:	Länsstyrelsen i Örebro län

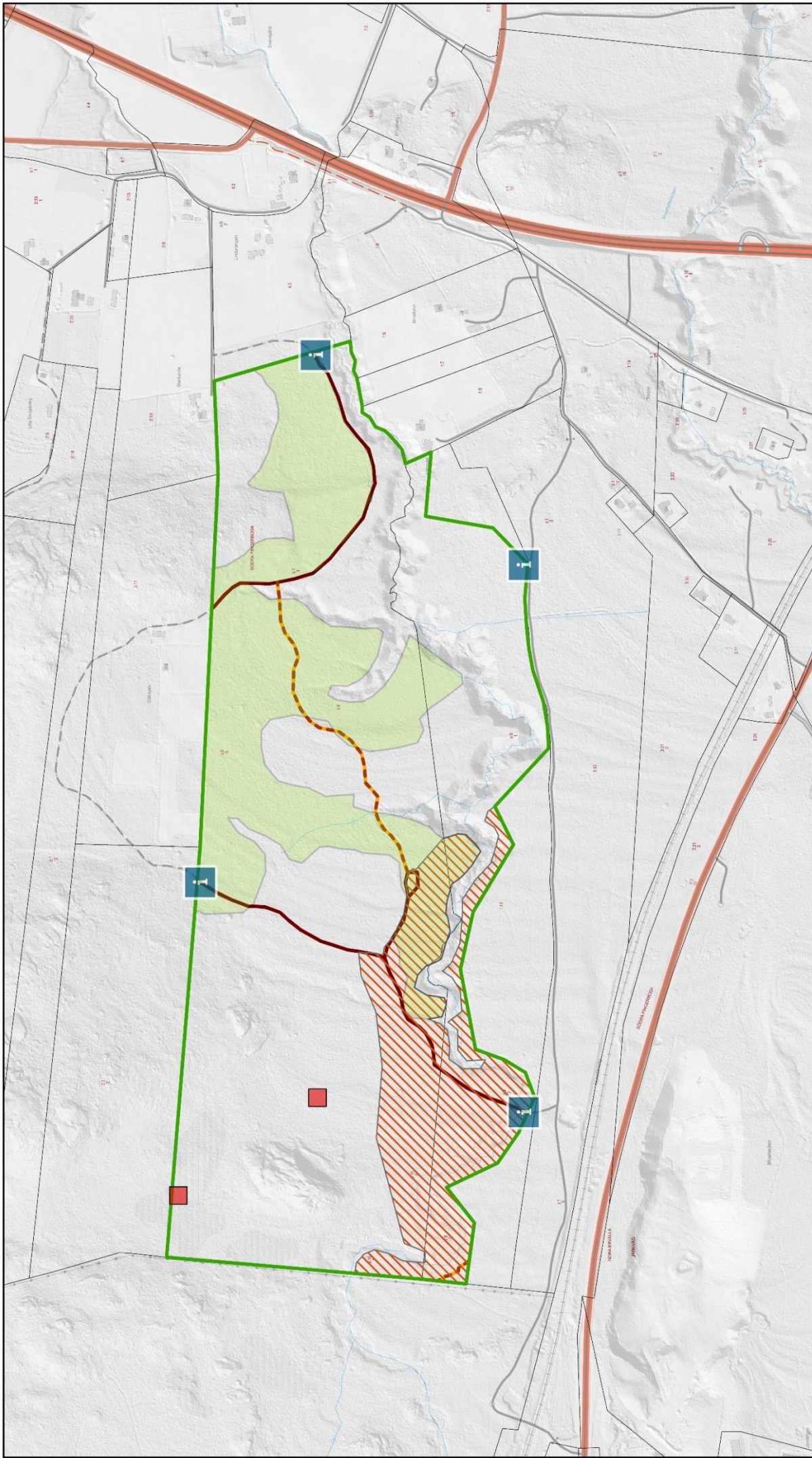

Lägeskarta för naturreservatet Södra Fingerboda

© Lantmäteriet © Länsstyrelsen i Örebro län

- Naturreservat
- Nationalpark
- Naturreservat enligt detta beslut

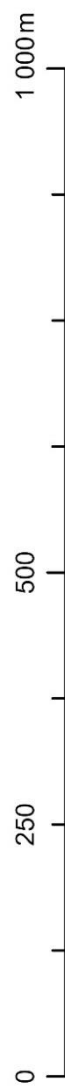
Beslutskarta för naturreservatet Södra Fingerboda

Nora kommun

Beslutsdatum 2024-XX-24XX

Dnr: 511-3804-2021

- Naturreservat enligt detta beslut
- i Informationsskylt
- Jakttorn
- Väg/Stig
- Stig
- Omfattas av föreskrift B6
- Omfattas av föreskrift B8 och B9

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 2 med överklagandehänvisning. *Ej aktuellt under remisskedet.*

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lena Rådström Baastad med naturvårdshandläggare Emil Pagstedt Andersson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef xxx och länsjurist Suri Örbratt am Ende medverkat.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Skötselplan
2. Överklagandehänvisning